

Status på økonomiske nøgletal maj 2019

Af: Kristian Skriver, økonom

Væksten i dansk økonomi kom godt fra start i 2019 med en vækst på 0,3 pct. i 1. kvartal. Selvom væksten er lidt lavere end i 3. og 4. kvartal sidste år, kan vi være meget godt tilfredse på vegne af dansk økonomi. Sammenlignet med samme 1. kvartal sidste år, er BNP steget med 2,2 pct. – det er en meget pæn vækst for dansk økonomi, og skyldes netop at dansk økonomi sluttede 2018 af i fremragende form.

Den positive nyhed om dansk økonomi kommer samtidig med positive tegn om den økonomiske udvikling i euroområdet. Væksten hos vores europæiske naboer overraskende var på 0,4 pct. i 1. kvartal. Det kommer ovenpå svag vækst i 3. og 4. kvartal sidste år på 0,1 og 0,2 pct. Samtidig er der godt nyt fra Danmarks største eksportmarked, Tyskland, hvor væksten overraskede og var 0,4 pct. i 1. kvartal i år. Det er helt centralt for dansk økonomi, at der er fremgang i tysk og europæisk økonomi. Det er godt nyt for dansk økonomi og danske virksomheder, at tysk og europæisk økonomi nu igen er tilbage på vækstsporet. Det har samtidig gjort, at optimismen ikke længere siver ud af dansk erhvervsliv, som vi ellers har set igennem 2018.

På Danmarks næststørste eksportmarked, USA, var væksten pæn i 1. kvartal. Vi havde egentlig forventet, at der snart var kommet en afvikling af den igangværende handelskrig mellem USA og Kina, men på det seneste er der i stedet sket i optrapning af handelskrigen. Usikkerheden omkring handelskrigen lægger en dæmper på virksomhedernes investeringslyst samt væksten i verdensøkonomien. Vi bekymrede for, at det på sigt kan gå ud over dansk økonomi.

Danske forbrugere

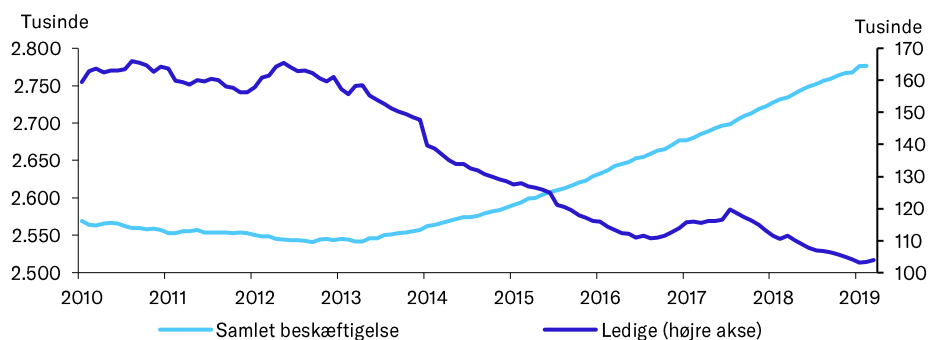
Ledighed og beskæftigelse: Uafbrudt beskæftigelsesfremgang i 70 måneder

Lønmodtagerbeskæftigelsen steg kun med 200 i februar, når der tages højde for almindelige sæsonudsving. Det er den laveste månedlige stigning i 2 år. Den svage fremgang i februar skal dog ses i lyset af den fremragende start på 2019 med 8.600 flere lønmodtagere i januar. Fremgangen i februar betyder, at den danske lønmodtagerbeskæftigelse nu er vokset uafbrudt i 70 måneder i træk og er på det højeste niveau nogensinde.

Fremgangen i beskæftigelsen er gjort muligt af en række reformer af blandt andet tilbagetrækningsalderen herhjemme samt, at antallet af personer i den erhvervsaktive alder er steget. Samtidig er der sket en stigning i antallet af medarbejdere fra udlandet, der arbejder i Danmark. Vi forventer, at fremgangen i beskæftigelsen fortsætter i år, så den samlede beskæftigelsen i Danmark (inkl. selvstændige) i år krydser 3 mio. personer.

Bruttoledigheden steg i marts for anden måned i træk. Det betyder, at antallet af bruttoledige i marts er nede på 103.900 fuldtidspersoner, når der tages højde for almindelige sæsonudsving – det svarer til 3,7 pct. af arbejdsstyrken. Trods flere ledige i februar og marts er der i dag 7.700 færre ledige end for et år siden.

Figur 1: Lille beskæftigelsesfremgang i februar – uafbrudt fremgang i 70 måneder

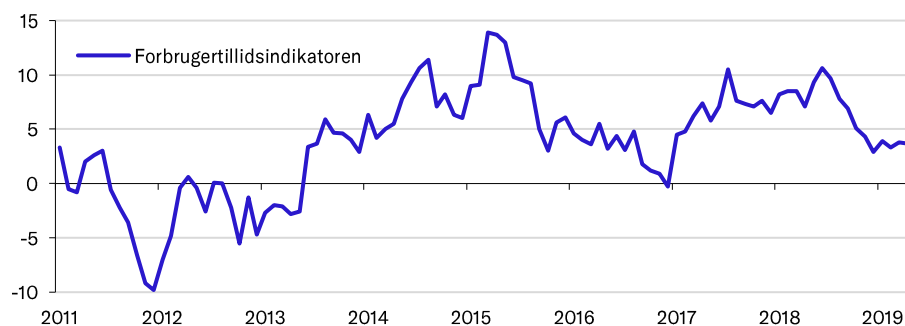

Kilde: Danmarks Statistik hhv. 25. april og 3. maj 2019.
Note: Dataserierne er sæsonkorrigerede af Danmarks Statistik.

Forbrugerforventninger: Optimismen siver ikke længere ud af danske forbrugere

Forbrugertilliden, der viser forbrugernes syn på dens nuværende og fremtidige økonomiske situation, oplevede i april et minimalt fald til 3,7 mod 3,8 i marts. Optimismen er sivet ud af de danske forbrugere siden forbrugertilliden toppede juni sidste år, men i løbet af årets første fire måneder har forbrugertilliden stabiliseret sig, så optimismen ikke længere siver ud af de danske forbrugere. I dag er forbrugertilliden på et lavere niveau end for et år siden. Når det er sagt, så vurderer forbrugerne stadig, at både familiernes og Danmarks økonomiske situation i dag er bedre end for et år siden, ligesom forbrugerne fortsat forventer, at både familiernes og Danmarks økonomiske situation vil være bedre om et år. Det er naturligvis et positivt tegn.

Figur 2: Optimismen siver ikke længere ud af danske forbrugere

Kilde: Danmarks Statistik 23. april 2019.
Note: Indikatoren belyser befolkningens syn på den aktuelle og den fremtidige økonomiske situation.

Detailomsætning: Pæn vækst i marts – samlet tilbagegang i 1. kvartal

Detailomsætningen steg med 0,7 pct. i marts, når der tages højde for prisudviklingen og almindelige sæsonudsving. Trods pæn fremgang i marts faldt detailsalget med 0,1 pct. i 1. kvartal. Tilbagegangen er overraskende set i lyset af, at der i øjeblikket er gode forudsætninger for fremgang i det private forbrug: beskæftigelse er rekordhøj, reallønnen stiger pænt, og renterne er lave. Det giver lidt mere luft i budgetterne til at lade forbruget stige, men det ser vi ikke umiddelbart. Det kan skyldes, at optimismen i dag er på et lavere niveau end for et år siden.

Figur 3: Pæn stigning i detailsalget i marts

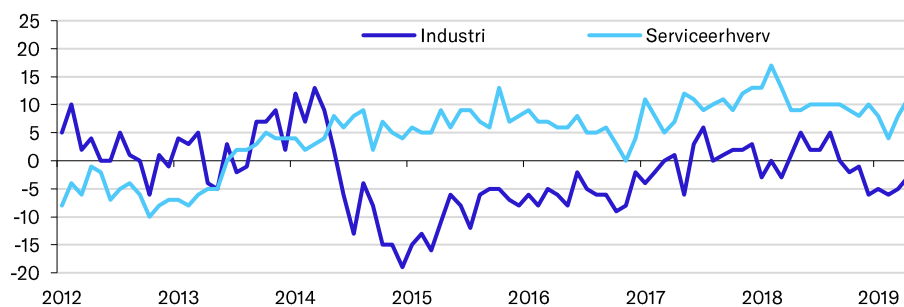
Kilde: Danmarks Statistik 25. april 2019

Virksomhederne

Konjunkturindikatorer: Stigende optimisme i dansk erhvervsliv

Industriens konjunkturindikator er dalet siden toppen i august sidste år, men tilbagegangen er blevet afløst af fremgang i marts og april. Det samme er tilfældet for serviceerhvervene, hvor den dalende optimisme, der toppede i starten af 2018, nu er afløst af spirende optimisme i marts og april.

Figur 4: **Spirende optimisme i dansk erhvervsliv**

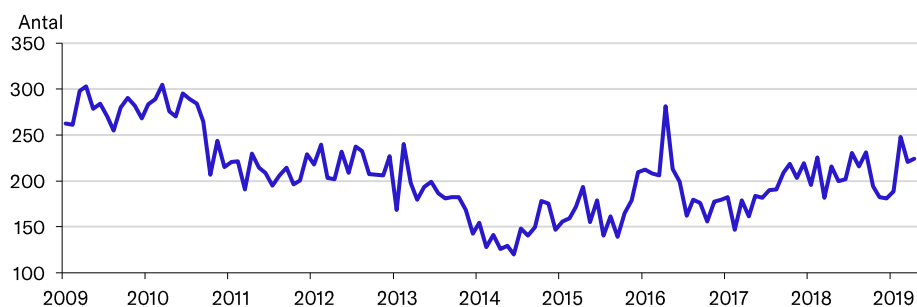
Kilde: Danmarks Statistik 29. april 2019.

Note: Figuren viser udviklingen i de sammensatte konjunkturbarometre sæsonkorrigeret

Konkurser: 224 konkurser blandt aktive virksomheder i april

Der var 224 konkurser i april blandt aktive virksomheder, når der korrigeres for almindelige sæsonudsving – det er 2 pct. flere end i marts. Konkurserne i april førte til 861 tabte fuldtidsjob, hvilket er 19 pct. færre end i marts. I løbet af årets første fire måneder har der været 3 pct. flere konkurser end de samme fire måneder sidste år, samtidig har konkurserne i årets første fire måneder ledt til hele 8 pct. flere tabte fuldtidsjobs end sidste år. Det tyder altså på at 2019 er startet dårligt for de mange virksomheder, der er gået konkurs, og har samtidig medført, at mange personer har mistet deres job.

Figur 5: **Fald i konkurser blandt aktive virksomheder i marts**

Kilde: Danmarks Statistik 6. maj 2019

Note: Aktive virksomheder er virksomheder med beskæftigede og/eller en omsætning over 1 mio. kr.

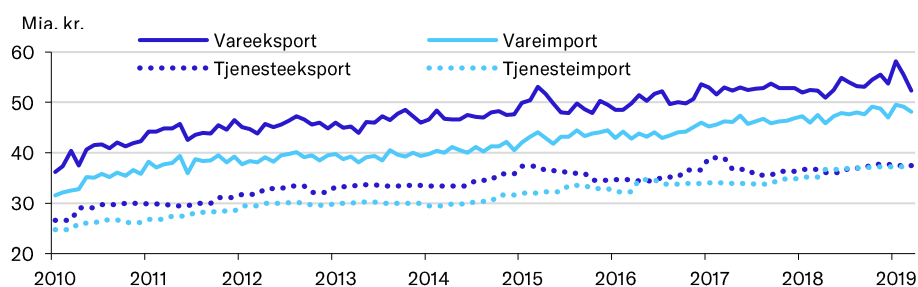
Internationalt udsyn

Udenrigshandel: Største månedlige fald i vareeksporten i 8 år

Den danske vareeksport (ekskl. skibe, fly og brændsel mv.) faldt med 5,6 pct. i marts, når der korrigeres for almindelige sæsonudsving. Det er den største månedlige fald, vi har set siden 2011 og skyldes, at salget af medicinalvarer og maskiner er faldet. Det er bekymrende og kommer ovenpå, at vareeksporten også faldt i februar. Når det er sagt, er vareeksporten samlet steget pænt med 1,4 pct. i 1. kvartal. Det skyldes blandt andet, at europæisk økonomi og særligt fremstillingsindustrien på vores største eksportmarked, Tyskland, igen er tilbage på vækstsporet i 1. kvartal efter et svagt andet halvår af 2018.

I den anden retning trækker tjenesteeksporten, der noget overraskende faldt i 1. kvartal. Det er særligt de danske transportbrancher, der oplevede fald i 1. kvartal, hvor søtransporten, der udgør omkring 45 pct. af den danske tjenesteeksport, faldt med 0,5 pct.

Figur 6: Fremgang i vareeksporten og tilbagegang i tjenesteeksporten i 1. kvartal

Kilde: Danmarks Statistik 9. maj 2019

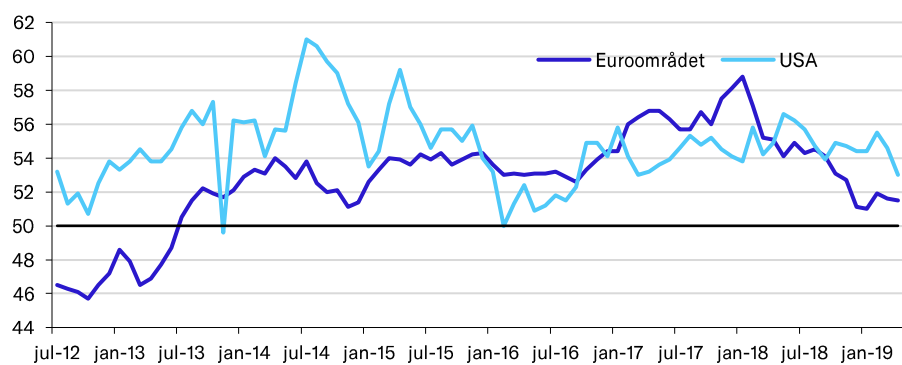
Note: Tallene for udenrigshandel er opgjort i løbende priser. Tjenesteeksport og -import opgøres kun kvartalsvist og er i figuren omregnet til månedsniveau. Vareimport og eksport opgøres ekskl. skibe, fly og brændsel mv.

Internationale konjunkturindikatorer: Tilbagegang i euroområdet og USA

PMI er en ret sikker strømpil på de helt aktuelle internationale konjunkturer. Siden toppen i januar 2018 er PMI for euroområdet faldet. Den tendens er fortsat i april, der viser en lille tilbagegang til 51,5 mod 51,6 i marts. Trods tilbagegangen i euroområdet samlet set, bød PMI for Tyskland på fremgang. Vi har endnu ikke set, at de svagere nøgletal for aktiviteterne i europæisk økonomi har ramt dansk eksport, men vi er bekymrede for, at på sigt vil det gå ud over dansk eksport. Når det er sagt, er PMI for euroområdet fortsat over 50, hvilket indikerer fremgang. Samtidig har vi set væksten i euroområdet var overraskende positive for 1. kvartal. Det er naturligvis godt nyt for dansk økonomi.

PMI for USA har længe været pæne, men har været faldende siden februar. Senest i april faldt PMI til 53 mod 54,6 i marts. Det er bekymrende, at PMI for USA fik en dårlig start på 2. kvartal, så PMI i dag er på det laveste niveau i 31 måneder. Det skal dog ses i lyset af, at væksten i amerikansk økonomi var pæn i 1. kvartal.

Figur 7: **PMI-indikatorerne faldt i april**

Kilde: Markit Economics maj2019

Note: PMI-indikatorer er en konjunkturmåling blandt indkøbschefer i industri og service. En værdi over 50 indikerer fremgang.

Finansielle forhold: Rentestigninger er langt væk

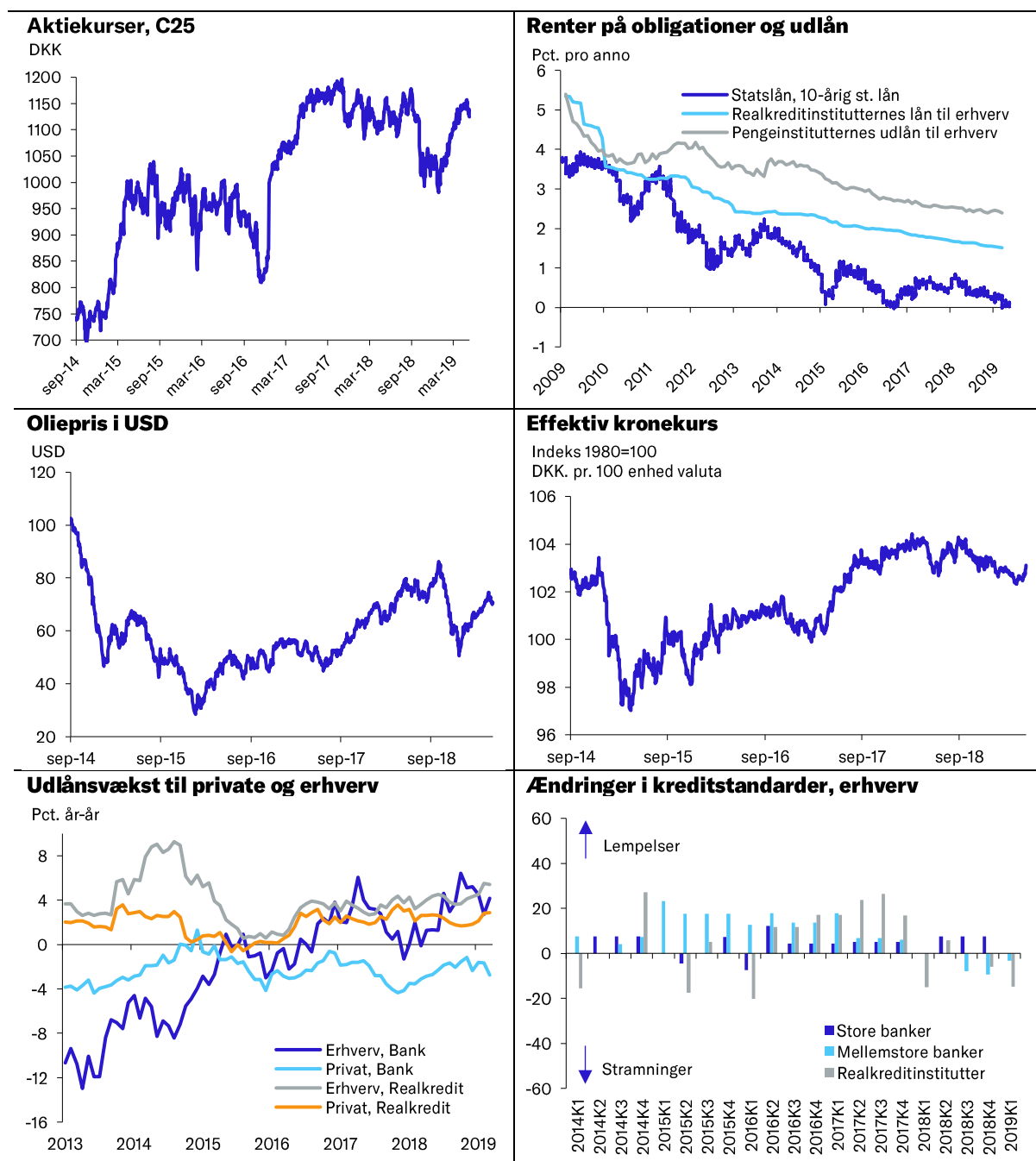
Både bankernes og realkreditinstitutternes renter på udlån er faldet siden begyndelsen af 2012, og er i dag på et historisk lavt niveau. I USA har den amerikanske centralbank, FED, løbende hævet renten gennem 2018. På mødet i december forventede FED-medlemmerne, at det ville fortsætte med to rentestigninger i løbet af 2019. Efter de seneste møder er FED-medlemmerne dog vendt på en tallerken og forventer ingen renteforhøjelser i år. Det skyldes, at FED ser begyndende økonomisk afmatning i USA og nedjusterede derpå forventningerne til væksten, beskæftigelsen og inflationen.

Den europæiske centralbank, ECB, er endnu ikke kommet med de første rentestigninger, men har i løbet af efteråret sidste år udfaset de kvantitative lempelser. Det er første skridt på vejen mod en strammere pengepolitik. Det var egentlig forventninger om, at ECB ville hæve renterne i slutningen af i år, men de svage nøgletal har medført, at der ikke forventes rentestigninger i år. I løbet af det seneste år har der været finanspolitiske uroligheder i Europa som følge af bl.a. offentlige budgetproblemer i Italien. Det har gjort det danske obligationsmarked til en "sikker havn" for internationale investorer, hvilket også er med til at holde det danske renteniveau nede.

2018 blev et år mange investorer helst vil glemme, da aktierne faldt. Til gengæld har aktierne indtil nu haft et rigtig godt 2019, og det brede amerikanske aktieindeks S&P 500 samt det teknologitunge indeks Nasdaq har siden været oppe på rekordhøje niveauer. Den positive stemning for aktierne skyldes blandt andet, at FED har udskudt planer om yderligere renteforhøjelser samt en række gode regnskaber. Siden er aktierne dog faldet lidt tilbage ovenpå optrapningen af handelskrigen mellem USA og Kina.

Siden olieprisen toppede på 85 dollar/tønde i begyndelsen af oktober, er olieprisen faldet væsentligt, og blev løbet af januar handlet til en pris på omkring 61 dollar/tønde. Siden januar er olieprisen steget og handles i øjeblikket til en pris på omkring 70 dollar/tønde.

Figur 8: **Finansielle nøgletal**

Kilde: Seneste tal fra Euroinvestor, Nationalbanken, Investing.com & Live Charts UK.

Note: Renten på realkreditlån er inkl. bidrag. Databrud i okt. 2013 for renten på lån fra penge- og realkreditinstitutters.